

VỀ KHÓA HỌP LẦN THỨ XI CỦA BAN MÁY VÀ PHƯƠNG PHÁP QUAN TRẮC THUỘC TỔ CHỨC KHÍ TƯỢNG THẾ GIỚI

KS: Trần Văn Sáp

Cục Kỹ thuật DTCB

Từ ngày 21-II đến 4-III-1994, tại Gio-ne-vơ (Thụy Sĩ) đã tổ chức khóa họp lần thứ XI của Ban máy và phương pháp quan trắc thuộc Tổ chức Khí tượng thế giới (WMO) (CIMO/WMO). Các khóa họp thường kỳ của CIMO diễn ra 4 năm một lần. Đây là lần đầu tiên Việt Nam cử đại biểu (Tổng cục Khí tượng Thủy văn) tham dự khóa họp này với tư cách là đại diện chính phủ nước thành viên WMO.

Đồng thời với việc tổ chức CIMO - XI, trong ba ngày 28-II đến 2-III-1994 đã tiến hành hai hoạt động khoa học quan trọng về máy và phương pháp quan trắc:

1. Hội nghị kỹ thuật về máy và phương pháp quan trắc (TECO - 94).

2. Triển lãm máy và phục vụ khí tượng (METEOREX - 94).

Khóa họp lần này có 120 đại biểu của 67 nước tham dự. Riêng trong các ngày tổ chức TECO - 94 và METEOREX - 94, số lượng đại biểu đông hơn rất nhiều.

Dưới đây xin giới thiệu những nội dung chính của khóa họp.

I - Khóa họp lần thứ XI của Ban máy và phương pháp quan trắc (CIMO - XI)

Trong 8 ngày làm việc liên tục, khóa họp đã nghe 40 báo cáo của các báo cáo viên và chủ tịch các nhóm công tác có liên quan, xem xét, thảo luận và biểu quyết thông qua 28 nghị quyết và khuyến cáo về toàn bộ các hoạt động của CIMO kể từ kỳ họp lần thứ X (Brussel - 1989) và kế hoạch hoạt động 4 năm tới (1994 - 1997). Các báo cáo tập trung vào các lĩnh vực sau đây:

1. Báo cáo của chủ tịch CIMO về các hoạt động của Ban trong nhiệm kỳ X, về kế hoạch dài hạn của WMO đến năm 2005 có liên quan đến chương trình máy và phương pháp quan trắc (IMOP), về trách nhiệm và các nhiệm vụ dài hạn của CIMO để thực hiện IMOP.

2. Các báo cáo của chủ tịch các nhóm công tác về các lĩnh vực:

- Đo đạc mặt đất

- Đo đạc bức xạ

- Đo đạc cao không và thám sát khí quyển

- Đào tạo cán bộ, chuyển giao công nghệ và các hội nghị kỹ thuật.

Những báo cáo trên đây không đi sâu vào các vấn đề kỹ thuật cụ thể, mà chỉ phân tích, đánh giá tình trạng hiện tại, xu hướng phát triển, dự thảo các nghị quyết hoặc khuyến cáo đối với các nước thành viên. Một số nghị quyết và khuyến cáo quan trọng đã được thông qua là:

- Kiểm định máy khí tượng và máy đo địa vật lý có liên quan
- Tính toán số liệu của các trạm khí tượng tự động
- Phát triển máy đo
- Cải tiến trang bị các hệ thống quan trắc ở các nước đang phát triển
- Thủ tục kiểm tra chất lượng máy thám không
- Các yếu tố liên quan đến kiểm định máy bức xạ chuẩn.

Đáng chú ý là có một số lĩnh vực đưa ra xem xét tại kỳ họp này là hoàn toàn mới hoặc chưa được triển khai ở nước ta như khí tượng đường bộ, thám không ôzon và đo tia cực tím, tự động hóa đo tầm nhìn khí tượng, phát hiện và định vị chớp v.v.

3. Các báo cáo của báo cáo viên về so sánh máy quốc tế. Có hai nghị quyết quan trọng được thông qua là:

- Các kết quả so sánh quốc tế về máy đo
- Chuẩn hóa các thủ tục so sánh quốc tế về máy đo.

4. Báo cáo về soạn thảo "Hướng dẫn về máy và phương pháp quan trắc" xuất bản lần thứ 6 thay thế cuốn hướng dẫn hiện nay, dự kiến phát hành vào cuối năm 1994.

5. Các báo cáo và nghị quyết tương ứng về việc thành lập các nhóm công tác, xác định chức năng nhiệm vụ của các nhóm công tác và báo cáo viên trong một số lĩnh vực không thành lập nhóm công tác.

6. Xem xét tính hiệu lực của các khuyến cáo, nghị quyết của CIMO - X và ban thường trực khóa X

7. Quyết định về địa điểm và thời gian tiến hành CIMO - XII

8. Phân bầu cử, CIMO - XI đã bầu được:

- Tiến sĩ CRUS - Người Canada, được bầu lại làm chủ tịch CIMO.
- Tiến sĩ GYGESYM - Người Bỉ, được bầu lại làm phó chủ tịch CIMO.
- Các nhóm công tác được thành lập gồm:
 - + Nhóm công tác tư vấn,
 - + Nhóm công tác về đo đạc mặt đất,
 - + Nhóm công tác về đo đạc cao không.
- Một số các lĩnh vực công tác chuyên sâu, không thành lập nhóm công tác mà chỉ định báo cáo viên làm đầu mối tập hợp các hoạt động của các nước thành viên, gồm:
 - + Báo cáo viên về máy và phương pháp đo đạc thành phần khí quyển
 - + Báo cáo viên về đo đạc ôzon khí quyển

+ Báo cáo viên về ra đa thời tiết.

Các khuyến cáo và nghị quyết khóa họp CIMO - XI sẽ được hoàn chỉnh và gửi đến các nước thành viên trong thời gian tới.

II - Hội nghị kỹ thuật về máy và phương pháp quan trắc (TECO-94)

Hội nghị kỹ thuật về máy và phương pháp quan trắc là một phần nội dung của khóa họp để các đại biểu có thể trình bày các báo cáo khoa học, giới thiệu về máy và kỹ thuật đo đạc và các vấn đề có liên quan mới được triển khai trong 4 năm qua. Một số báo cáo đề cập đến thực trạng tình hình mạng lưới, máy và phương pháp quan trắc của nước mình và kiến nghị sự hỗ trợ của CIMO/WMO.

TECO - 94 lần này tổ chức thành hai phân ban, tiến hành song song tại hai địa điểm khác nhau. Thời gian cho mỗi báo cáo là 15 phút kể cả hỏi đáp. Vì vậy các báo cáo cũng chỉ mang tính chất giới thiệu, phần lớn bằng phim và đèn chiếu.

Tại TECO - 94 đã giới thiệu 60 báo cáo khoa học, tập trung vào 6 lĩnh vực.

- Đo đạc mặt đất

- Đo đạc cao không

- Đo đạc môi trường

- Đo bức xạ

- Chất lượng máy đo

- Viễn thám.

Đại biểu Việt Nam đã đọc báo cáo "Tổng quan về máy và phương pháp quan trắc khí tượng bề mặt tại Việt Nam" tại phân ban 1 về chất lượng máy đo.

III - Triển lãm về máy đo và phục vụ khí tượng (METEOREX - 94)

METEOREX không chỉ giới thiệu các máy đo cho các trạm khí tượng đơn thuần mà cả các loại thiết bị hiện đại phục vụ khí tượng (phục vụ sân bay, bến cảng, thu ảnh mây vệ tinh, dự báo số trị,...); các thiết bị đo đạc môi trường; các trạm khí tượng tự động; trạm vô tuyến thám không tự động, rada thời tiết...

Có 12 nước tham gia giới thiệu sản phẩm với 53 điểm trưng bày (stand), chủ yếu là các công ty của Mỹ (17), Pháp (13). Các nước khác tham gia gồm Thụy Sĩ, Hà Lan, It-xra-en, Đức, Ý, Phần Lan, Anh, Cô-lôm-bi-a và Ca-na-đa.

Tại triển lãm, có một hãng của Đức (Karl schneider và Sohn) giới thiệu các loại thiết bị đo truyền thống có cải tiến, một hãng của Pháp (Sofravia) giới thiệu loại lều khí tượng cải tiến bằng nhựa trắng... còn lại hầu hết các hãng, đặc biệt là Anh, Mỹ, Ca-na-đa đều giới thiệu các thiết bị đo đồng bộ, tự động hoàn toàn (từ khâu cảm ứng đến in tài liệu hoặc truyền thông tin theo mã luật khí tượng hiện hành) với việc sử dụng máy tính để chỉnh lý số liệu.

Các thiết bị đo này, nhìn chung, còn là hoàn toàn mới mẻ đối với mạng lưới trạm KTTV nước ta.